

10729. 10. 10. 10. 10.

10. 10.

10129 H. C. C. S. 9.

SVESTO POPISANJE

HRUPA

KATERIMUJE

FRANZOSKI POSLANIK

SKUSI VUNOBESHENJE

ENIGA

TRIFARBNIGA BANDERA

13. mali Travna 1798 na

Duneji perloshnost
dal.

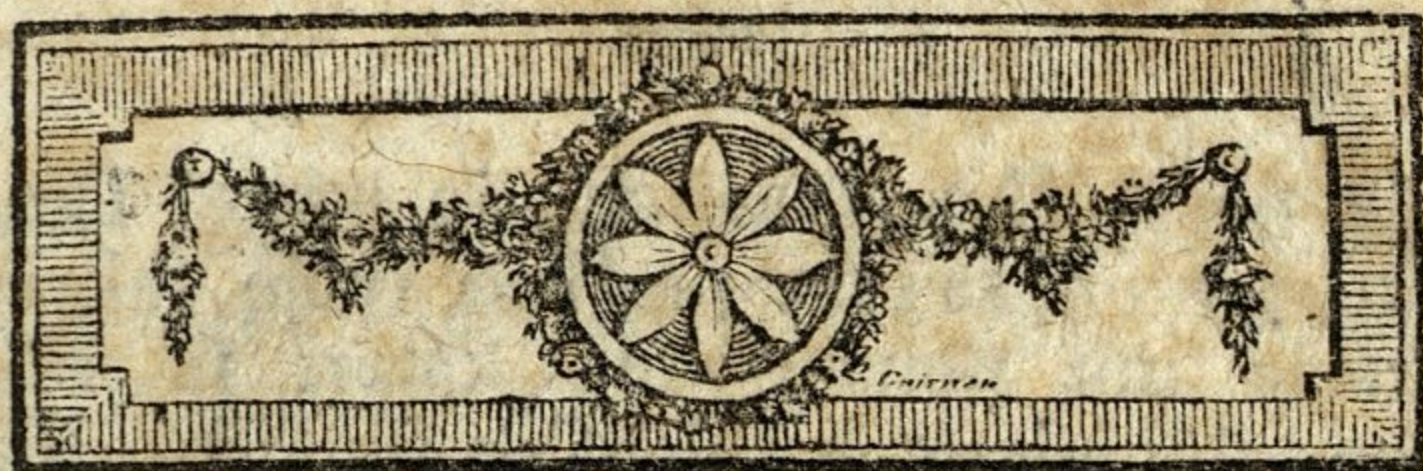

Od eniga Samovida.

---

1 7 9 8.

INE 3000 3196

Lubęsen pruti domovini, inu svestoba proti Zesarju Esterajfskih Podloshnih sta franzosam ravno takrat mogozen jęs postavila, kader so se oni blishali serzu nasheh deshel; inu poloshila skusi prędno glihanje v'Leobni terdno podstavo potle v'Campo Formio sklenenimu miru. Zesar misliozh, de franzos shel mir ravno tako v'refnizi, kakor s'jesikam terdi; je saupal pokoj v'zeli Europi vstanoviti, kader je tudi s'veliko sgubo mir napravil svojim podloshnim, kakor ga je vselej is serza shelel.

Perhod eniga franzoskiga poslanika na Duneji je imel pervi dober sad skleneniga miru biti. Al perjasne sastopnosti she nobene ni bilo, savolo noveh sheg inu navad, katere so franzoski poslaniki skoro per vsih dvorih vpelati otli. Saj Dunejzhanam je general Bernadotte neprevidama pershel. On sam nevajen v'dvorskih opravilah,
le

le na vojsko isvuzhen, je mogel skoro povsot sa svet prashati svoje sekretarje inu pomagavze, kateri so bili nevolni njegove soldaske silnosti, inu on-nih termoglaviga sadershanja. Samebe je silil, de saj od perviga sazhetka se perjasniga inu pametniga skasal, al negova drushina ni bila taka. So bili ena truma mladih, obdivjanih nepametnih ludi, bres poshtovanja ljudkeh praviz inu perludneh sves norza se delali is vsiga, kar je svetiga, inu zhasniga med ludstvami; sa malo zhislali, kar ni podobno nih domazhem shegam; skusi bahanje majheno volo skasali perterditi perjatefske savese med dvema komaj potolashenima oblastma. Moshje, kateri bistro vidio, so si malo dobriga prezej od sazhetka obetali; al dobrovolnost Dunejska je poterpela s' neposajenjam mladih nekushenih nepoduzhenih novakov, inu zefarski ministri s' vsmilenjam pregledali take nerodnosti, se obnashali proti poslanistvu s' persanesflivo tresnostjo, s' dobrovolnim persanashanjam, s' upanjam dobiti prenarredo pozhasi od previdne franzoske vishi oblasti. Ni mogoche, de so v' Parisi posnali lastnost lesem poslanih ludi, sizer bi nebili nobeniga tih isvolili, kateri so tako malo perpravni bili dobro sastopnost

nost med obema oblastama ohraniti, vterditi, inu zhašt ituriti tim, kateri so ih poslali.

Pa je tudi kratko zhaša per tim ostalo. Poslanik je postajal od dneva do dne silnihi, inu preshirnost mladih ljudi teshishi. Oboim se je snalo, de nezhejo s' zhaštnimi ludmi v' zaker hoditi, inu so radi le samo per saveršenih spobegnensih, inu per enkaterih ptujzih nehvaleshnih proti deseli, katera ih je dobrotlivo v' narozhje prejela.

Kashe, de franzosko Poslanistvo je v' misli imeło rasdvojiti oba kraleštva, naj vela, kar ozhe. Vezh nadleg so zefarski ministri al dovolili, al odvernili; sdaj je mislilo, de je pravi zhas mirne Dunejzhane med seboj raspreti, inu ako bi ta rezh od rok neshla, se na lepo visho prozh pobrati, inu med obema oblastma nove raspore obuditi.

To misel inu ispelanje se bode bol ozhitno sastopilo is tiga, kar ozhe mo sdaj povedati. Kako so pazh premalo franzoski Poslani posnali svetobo esterajskih Podloshnih proti njih lublenimu Zefarju! kako nepremish-

mishleno so menili take sdrashbe inu punte narediti na Duneji, kakor so ih po drugih poglavitnih mestah nefrezhno sturili skusi svoje podpihavze, inu skusi mlade vręle betize!

Dvanajsti inu trinajsti mali Travna je vsel Bernadotte vse denarje k' sebi, kar ih je imel per menjavzih na Vehfel potegniti. Rekel je gospodarju zhes loshe v' theatri, de nemore sklada dati sa eniga novizh pridiozhiga pevza, ker misli v' kratkim od tot iti. On je pustil na tihim bandero sturiti, je silil delovze s' zhudno silo, de ima bandero notri do trinajstiga dneva mali travna dodelano biti, sizer bi mu bilo sa stojn inu nepotrebno. Ako bi delovzi to nesnano delo po svoji dolshnosti bili vishi gosposki rasodeli, bi morebit ta skushnava bila prasna ostala! Al vse so na popolnima tihim ravnali! inu she trinajsti aprila so Dunejzhani to nesnano perkasen neprevidama sagledali.

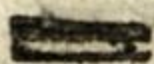
Svezher proti sedmim obesi Bernadotte na okni svoje najete hishe shtirvatle dolgo tritarbno bandero dalezh vun na gaso.

Kirkol je prebival v' poglavitnih mestah sna soditi, kaj ena taka nova perkasen sturiti premore. Pervi memo grędozhi ostanejo, se zhudio nad nenavadnim rasględam, nesastopio ne kaj pomęni, ne sakaj vunmoli. Pozhasi se ludje naberajo, premishlajo, vsaki ve kaj zhes to rezhi, vsaki svojo misel ima. Eni pravio, to je krivavo snamine, osnanuje vojsko; drugi: to je Zefarju nalash sa posmeh, inu estrajzam sa norze, inu she drugi: to je sa drashbo k' punti sturjeno. Temisli so bol rasle, kader se je rasglafilo, de na banderi stoje besede: prostost inu enakost v' nemshkim jesiki; rezh se ni mogla prezej raslozhiti, ker je mrak gorijemal.

Sdaj se je v' tim ludnim mesti, v' eni ludni gasi, kjer prebivalshe poslanikovo stoji sila ludi vsih stanov nabrala, nevolu glasno skasala, slasti ker so poslanikovi flushabniki med vratami stojezhi se gerdo sadershali, inu drugi na oknih se ludem smejali. Vishar ozhitne varnosti inu Plaz-oberstar sta svedela od te pergodbe, inu ravno sdaj pertekla s' nekaterimi offizirji inu flushabniki, sta pregovarjala ludstvo na vse vishe, de imajo v' miru prozh iti. Zeli Dunej poshtuje ta dva

go-

gospoda, inu ljudstvo bi ih bilo poslušalo; ako bi ravno sdaj general Bernadotte nebil togotno, s' roko na sabli, inu s' pestjo shugajozh pershel pred vrata, inu ludi rasdrashil s' grobimi besedami, inu rashalnim shuganjam. On se je dershal po vere vrednim sprizhanji polizei direktorja inu vezh drugih samovidih, kakor en zhlovek bres vsiga poduzhenja, inu po eni nespodobni vishi sa eniga mosha njegove zhaštne stopne.

Per ti prizhi je sazheła ta rezh v' resnizi; ljudje smiraj bol vkup vreli, glasnihi vpili, inu bandero notri potegniti na vse vishe vkasovali. Sastojn se je generalu Bernadotte reklo, de ima bandero nasaj potegniti; sastojn je shel Plazoberstar k' niemu v' hisho s' enim offizirjam, de bi nasaj potegnil to pohujshlivo bandero, inu nepokoj potolashil. Barnadotte je prejel oberstarja s' hudim shuganjam, nizh ni gledal na zhašt tiga gospoda inu na njegovo zhaštno flushbo. Oblastniki tedaj poshlejo po kojnike inu peshze, kateri urno pertezhejo, derhal po vsi mozhi odganajo, al niso v' stani ljudstvo is gase spraviti, katero je bilo skusi gerde shuganja sdrasheno, inu jelo s' kamenjam luzhati na Bernadotte-

tove okna. Ta je vrata timzhafi sa-
perl; al kamenje so luzhali naprej,
defilih so zefarski flushabniki ludi sva-
rili, inu Zesar, kir ljudske pravize
tudi takrat spofhtuje, kader jeh kdo
nad njim prelomi, Zesar je vkasal
vsim soldatam na Duneji pod oroshje
stopiti, mestne vrata sapreti, inu sku-
si deshelne flushabnike na pametno
visho hitro mir narediti.

Franzoski poslanik vidiozh sebe
v' nevarnosti pishe shuganja polno pis-
mo na zefarskiga ministra unajnih
opravil, v' katerim se je predersnil
pred svojo hisho sbrane ludi imeno-
vati sa rasujdano derhal, inu otel ime-
ti sadoosti sturjenje v'iredi terde nozhi.

Na to je prejel oblubo s' besedo,
de se bode vse persadelo pokoj sturiti.
Na en drugo pismo je prejel ravno
tako spisano oblubo, inu v' Paris na-
meneni zefarski minister Baron Degel-
mann se je komaj s' nevarnostjo k' pos-
laniku skusi vril, inu per njemu sko-
ro zelo nevarno nozh ostal.

Ravno timzhafi, kader so vse ob-
lasti pokoj narediti gledale, skusi eden
is mnoshize gori na okno splešati,
inu bandero doli vrezhi. Nekaj so ga
ras-

rastergali, nekaj foshgali, ostanek med hrupam obilniga ludstva na poglavitno strasho hauptvah pernefli, ker ga je poveliozhi offizir v' hrambo vsel, de se ni kaj vezh norzhie s' njim sturiti moglo.

Zhe je ludstvo she kaj vezh sturilo, se nima nobeden zhuditi, sakaj ono je bilo fkusi shal besede inu fasmehovanje od poslanikovih domazhih presilno sdrasheno. Pruden so vezh kojnikov inu grenaderjov is predmesta na pomozh pertezhi mogli, so she vrata Poslanikove hishe prederli, okna inu kuhinsko posodo po zimrih per tlah pobili, dve kozhie poshkodovali, inu prozh pelali; kozhie so bile od strash spet ludem is rok ispulene, inu hranene. S' narvezhi persadevanjam so komaj soldatje velke shtapne obstavili, inu ludi oddershali od poslanikovih zimrov, de je on inu njegovi ludje bres shkode na shivoti ostal, katere se je bilo bati, slasti ker so poslanikovi ludje vezhkrat na ludstvo vstrelili, vender k' frezhi bres koga raniti.

Vunder enkrat še po dveh zhes polnozh je bil spet mir. Savoļ vezhi varnosti so bile saperte vse zeste pruti poslanikovi hihi skusi soldate, inu kar je soldashtva sa mestno varnost, so vsi pod oroshjam ostali, inu polizaj minister je pustil oklizati osnanilo, v' katerim je na povele svitliga Zesarja s' ozhetnimi besedami, kakor ima Zesar navado vselej svojim podloshnim govoriti, ludstvo svaril, inu sa krivo sposnal, de so ludje sami sebe sa sodnike delali inu ob svoji mozhi ravnali; on ih je h' pokoju vabil, inu sazhetnikam noviga hrupa shugal pokorjenje, kakorshno postave sa vsako silo odlozhio. Franzoski poslanik se nizh vezh ni dershal na nobeno lepo visho, na nobeno med ludstvami sposnana navado. Sjutraj shtirnajsti mali travna poshle eniga svojih offizirjov bres vakte s' pismam naravnost na Zesarja, desilih so zeste bile polne radovednih gledavzov, ozhe imeti bres vsiga perstavka posh sa prozh iti; na to pismo je njemu Cabinet minister graf Colloredo prav perjasno odgovor dal. Ravno ta dan popoldne poshle Zesar grafa Saurau inu Barona Degelmann h' poslaniku to nesastopnost raslozhit; al Poslanik je bres potolashenja gnal na svoj odhod, desilih je mesto ravno tako tiho bilo, kakor od vselej nekidaj.

Pofs mu je vdelen, ja eden njegovih tekarijov naprej poslan, inu na njegove shele od eniga zefarskiga offizirja spremlen. Poslanik se je prozpelal petnajsti aprila ob poldne na peteh kozhiah s' svojimi ludmi is Duneja v' Rastadt med veliko mnoshizo mirnih gledavzov. Per odhodi je prejel vse soldashke navadne zhasi, inu po svojih lastneh shelah dosti kojnikov sa varnost.

Sdaj bomo she nekaj premisluka sturili zhes to v' dvorneh rezheh posebno pergodbo, katera nima enake v' letnih pisanjih mirniga Duneja.

Pervizh: Prasham, je imel pravizo franzoski Poslanik vpelati per dvori, ker je bil prejet, take novine, kakorshne tukaj ludje sa snamine raspora inu punta imajo?

Drugizh: Je imel pravizo nesnane inu nevarne novine vpelati bres poprejshniga sastopenja s' zefarskim dvoram, kateri je v' tri inu dvajsetim udi sglihanja sa mir v' Campo Formio po vseh novizah snaniga, kateri zefarski dvor je tukaj sglihal s' franzosmi, de per zeremoniah, shegah, inu zhasstneh navadah taka visha ostane,
ka-

kakoršna je pred vojsko bila? Nekidani franžoski pošlaniki niso radi nikol nobeno pravizo sebi vsęti pustili; al oni niso nikol en pezhat na Duneji vun obęsili; — Bandero obęsiti bi se nebili predersnili.

Tretizh: Je bilo pametno per dvori, kamer je pošlan, take novine sturiti, kakoršne so per dvori inu per vsih ludeh v'stani obuditi nevolu, gnusenje, inu nesauplivoſt?

Zhetertizh: Ako bi zefarſki Pošlanik zefarſko bandero v'Parisi nataknil, bi pazh on od franžofke oblasti tolikaj persanaſhanja — ravno tako brambo sa svojo varnoſt najdel, kakoršno je Bernadotte od eſterajſke prejel? Al bi ludſtvo Parisa nebilo drugazhi rojilo, kakor Dunejzhani? Al bi Zefar svojga ministra nepokoril, ako bi se premišleno sa norza inu Gerdoto ludeh sturil.

Peťizh: Kaj ga je jeſti proſilo, na Duneji bandero obęsiti, katero Dunejzhenam pomęni ſkup tezhi, ker je navada, ga na ſgonikih vun pomoliti ob ognih, kadar gorí? Ja ſhe sdaj je v'Franzii obęſhenje eniga bandera snamine premaganja, inu raſſhiranja svo-

svoje oblasti, inu gospostva. Kaj so tedaj Dunejzhani mislili mogli per tim predersnenji?

Sheštizh: Is kajsene misli inu konza je Bernadotte tolikaj nevajenih nesastopnih mladenzhov seboj pervlekel? zhemu so njemu vezh adjutantov per dvornim opravili, Ker nima ne en samiga soldata pod seboj, — nobe niga vojskniga opravka?

Sedmizh. Je bilo pametno — je bilo spodobno enimu osnanivzu sprave inu miru sebi svoliti sa tovarshe eno trumo rasujsdanih mladenzhov, kateri so si persadevali vse ludstvo kazhiti na eno rashalno visho?

Osmizh. Kaj je Bernadottu bilo v' glavi, de se je popred od nafs perpravil? de se je ravno ta dan, kader je Dunejzhane s' vunobeshhenim banderam sdrashil, trinajsti aprila na odhod perpravil?

Devetizh. Zhe je nedolshne misli bil, sakaj ni popred povedal svoj pozhetik zefarskim ministram? sakaj je skrivaj bandero delati pustil? sakaj je zhakal, inu ga ravno v' mraki vun pomolil?

Desētizh. Sakaj je general Bernadotte drashil ludstvo s' shuganjem inu shal besēdami, namēsti de bi ozhitni nevoli perjenal, al pametno pomozh iskal per Oblasti; sakaj je pustil sku-si svoje ludi nepremishleno strēlati med vse ludi, namēsti sahvale proti sholnerstvu sa dano pomozh; sakaj se je nespodobno proti Plazoberstarju, inu proti vishimu polizaj direktorju obnashal bres vse njemu dolshne zhasi?

Ves volen svet naj sodi, inu da odgovor na te prashanja. Nesomnimu samovidu je sadoosti pergodbe popisati, kakor so same na sebi inu kakor jeh je sodna praviza v' preiskanji snajdela. Shal mu je, de Poslanistvo taise deshele, katera je podlogo svojeh postav sidala na dolidjanje vsih pezhatov, inu snaminov, de to Poslanistvo savolo eniga pisaniga bandera Poglavitno Mesto one perjasne Oblasti v' nevarnost puntarske smeshnave perpele, inu shivljenje dosti ludi na vejo obeshha.

